

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปี 2532 ในจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสการศึกษาต่อชั้นศึกษาปีที่ 1 กับสถานภาพ เศรษฐกิจและสังคม ของครอบครัวนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับโอกาสการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และโอกาสศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียน ในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จบการศึกษาปี 2532 และ กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาประจำอำเภอต่าง ๆ ใน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 345 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 325 คน ที่เลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์ของ บุญธรรม กิจปริตาสริสุทธิ์ ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและเติมข้อความ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน และ แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนที่ ไม่ได้ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตัวอย่างในภาคผนวก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตามอำเภอต่าง ๆ รวม 12 อำเภอ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, Biserial, Correlative Coefficient, PHI Coefficient (ϕ) Chi-square, และ Discriminant Analysis

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ อาชีพของบิดา, รายได้ของบิดามารดา และผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักเรียน

กลุ่มนักเรียนที่อาชีพของบิดาทำงานในรัฐวิสาหกิจ มีโอกาสศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 83.33 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่บิดาไม่มีอาชีพมีโอกาสศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 8.33

กลุ่มนักเรียนที่รายได้ของบิดามารดามากกว่า 10,000 บาท/เดือน มีโอกาสศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 81.97 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อน้อยที่สุด (ร้อยละ 29.96) คือ นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท/เดือน

กลุ่มนักเรียนที่มีบิดามารดาเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษามีการศึกษาต่อมากที่สุดคือ ร้อยละ 52.44 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อน้อยที่สุด (ร้อยละ 42.31) คือ นักเรียนที่ผู้อื่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษา

2. สถานภาพทางสังคมของครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ จำนวนพี่น้องของนักเรียน, การมีพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า, วุฒิการศึกษาของบิดา, สถานภาพการสมรสของบิดามารดา, ความต้องการให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของบิดามารดา, ความสะดวกในการเดินทางจากบ้านพักของนักเรียนไปโรงเรียนมัธยมศึกษา และระยะทางจากบ้านพักของนักเรียนไปโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้อง 1-2 คน มีโอกาสการศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 81.72 จำนวนพี่น้องตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีโอกาสศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาน้อยที่สุด คือ 39.37

กลุ่มนักเรียนที่ไม่มีพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า มีโอกาสศึกษาต่อมากที่สุด คือร้อยละ 58.97 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีพี่ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า มีโอกาสศึกษาต่อน้อยกว่า คือ ร้อยละ 42.71

กลุ่มนักเรียนที่มีบิดาสําเร็จการศึกษาระดับอนุปริญา มีโอกาสศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 96.00 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีบิดาสําเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีโอกาสศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 9.60

กลุ่มนักเรียนที่สถานภาพการสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีการศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 60.82 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่สถานภาพการสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่มี โอกาสได้ศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 25.93

กลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาต้องการให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 62.39 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีบิดามารดาไม่ต้องการให้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีโอกาสได้ศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 3.36

กลุ่มนักเรียนที่มีความสะดวกในการเดินทางจากบ้านพักถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 58.35 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่ไม่มีความสะดวกในการเดินทาง จากบ้านพักถึงโรงเรียนมัศึกษามีโอกาสได้รับการศึกษาน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 22.69

กลุ่มนักเรียนที่มีบ้านพักอยู่ห่างจากโรงเรียนมัศึกษามากกว่า 9 กิโลเมตร ขึ้นไป มีการศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 96.80 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีบ้านพักห่างจากโรงเรียน มัธยมศึกษา ตั้งแต่ 0-3 กิโลเมตร มีโอกาสได้รับการศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 34.10

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสัมพันธ์กับ โอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และวิชาทักษะ ตามลำดับ

4. เมื่อวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกประเภท ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อ และ ไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่า ตัวแปรที่สามารถแยกทั้งสองกลุ่มออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ (1) ตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักสูงสุดที่มีค่าเป็นบวก มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มที่ศึกษาต่อ ได้แก่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา (อยู่ร่วมกัน) มีน้ำหนัก = +0.494 และ รองลงมา คือ จำนวนพี่น้องทั้งหมดในครอบครัว 1-2 คน รวมทั้งตัวนักเรียนด้วย มีค่าน้ำหนัก = +0.246, การศึกษาของบิดาที่ระดับอนุปริญาหรือเทียบเท่า มีน้ำหนัก = +0.240, การศึกษาของบิดาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า มีน้ำหนัก = +0.233 และรายได้ของบิดามารดามากกว่า 10,000 บาท มีค่าน้ำหนัก = 0.177 ตามลำดับ (2) ตัวแปรที่ให้ค่าน้ำหนักสูงสุดที่มีค่าเป็นลบ มีแนวโน้มเป็นของกลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อ ได้แก่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา (แยกกันอยู่, หย่าร้าง) มีค่าน้ำหนัก = -0.534 และรองลงมา คือ การศึกษาของบิดาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีค่าน้ำหนัก = -0.501, ความต้องการให้ศึกษาต่อของบิดามารดามีค่าน้ำหนัก = -0.232 และความสะดวกในการเดินทางจากบ้านพักถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าน้ำหนัก = -0.131 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. จากการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพทำงานในรัฐวิสาหกิจ มีโอกาสศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ ร้อยละ 83.33 และกลุ่มนักเรียนที่บิดาไม่มีอาชีพมีโอกาสศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 8.33 ตรงกับงานวิจัยของ ชวัญใจ เลขจันทร์ (2524 : 72) เรื่องการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบทที่พบว่า บิดามีอาชีพที่ไม่ใช่กำลังกาย ซึ่งเป็นข้าราชการรัฐวิสาหกิจ พ่อค้า ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้วิชาชีพ มีแนวโน้มที่จะส่งบุตรเข้าเรียนในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป

2. ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่รายได้ของบิดามารดาของนักเรียนมากกว่า 10,000 บาท/เดือน ได้ศึกษาต่อมากที่สุด คือร้อยละ 81.97 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท/เดือนลงมาไม่ได้ศึกษาต่อมากที่สุด คือร้อยละ 70.04 แสดงให้เห็นว่ารายได้ของบิดามารดามีความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรอย่างมาก เพราะการศึกษาต่อนั้นต้องมีค่าใช้จ่าย ซึ่งตรงกันกับงานวิจัยของ ประเสริฐ แก้วเพชร (2527) และ บุญเพ็ง ธาณี (2529) ที่กล่าวว่า รายได้ของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ

3. ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้อง 1-2 ได้ศึกษาต่อมากที่สุด คือ ร้อยละ 81.72 ส่วนนักเรียนที่มีพี่น้อง 5 คนขึ้นไปไม่ได้ศึกษาต่อถึงร้อยละ 60.63 แสดงว่าครอบครัวที่มีบุตรน้อยกว่ามีโอกาสได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าครอบครัวที่มีจำนวนบุตรมาก ตรงกับงานวิจัยของ จริญญา พาณิชย์ผลิตไชย (2521 : 169-177) ได้ศึกษาเรื่องโอกาสเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อคือ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษาของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว จำนวนพื้นที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ภูมิลำเนา และผลการเรียนของนักเรียน

4. ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีพี่กำลังศึกษาต่ออยู่ในชั้นมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า ได้ศึกษาต่อร้อยละ 42.71 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่มีพี่กำลังศึกษาต่ออยู่ในชั้นมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า ได้ศึกษาต่อ 58.97 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครอบครัวของนักเรียนตามชนบทที่มีบุตรมาก การที่จะให้บุตรทุกคนได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งหมดหรือส่วนมากคงเป็นไปได้ยาก เพราะสภาพทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย

5. ผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา มีโอกาสศึกษาต่อมากที่สุด คือร้อยละ 96.00 ส่วนนักเรียนที่มีบิดาสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า ไม่ได้ศึกษาต่อมากถึงร้อยละ 90.40 แสดงว่าระดับการศึกษาของบิดามีความสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะให้บุตรได้ศึกษาต่อไปในระดับมัธยมศึกษา บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะเห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Glen H. Elder (1965 : 85) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว และการได้รับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ต่อการศึกษาของบุตร กล่าวคือ บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง บุตรก็มักจะได้รับการศึกษาต่อในระดับสูงด้วย

6. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีสถานภาพสมรส (อยู่ร่วมกัน) ได้ศึกษาต่อถึงร้อยละ 60.82 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาที่มีสถานภาพสมรส (แยกกันอยู่) ไม่ได้ศึกษาต่อถึงร้อยละ 74.07 อาจกล่าวได้ว่าสถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรมาก

7. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาต้องการให้ศึกษาต่อ มีโอกาสได้ศึกษาต่อถึงร้อยละ 62.39 ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาไม่ต้องการให้ศึกษาต่อ ไม่ได้ศึกษาต่อถึงร้อยละ 96.64 แสดงว่าความต้องการให้บุตรได้ศึกษาต่อของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อของนักเรียน เพราะนักเรียนในชนบทมีความเชื่อฟังบิดามารดา และการตัดสินใจศึกษาต่อขึ้นอยู่กับบิดามารดาเป็นสำคัญ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523 : 73-75) ที่ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 พบว่า องค์ประกอบที่มีแนวโน้มในการแยกกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาต่อ และไม่ได้ศึกษาต่อนั้นมีความต้องการของบิดามารดาของนักเรียนอยู่ด้วย สถานภาพของนักเรียนเกี่ยวกับการที่ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา อาชีพของบิดา สถานภาพการประกอบอาชีพของบิดามารดาของนักเรียน การศึกษาของบิดา รายได้ของบิดา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

8. ผลการวิจัยในด้านความสะดวกในการเดินทางจากบ้านพักมายังโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มีความสะดวกในการเดินทางจากบ้านพักถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีโอกาสศึกษาต่อ 58.35 เมื่อพิจารณาร่วมกับผลการวิจัยระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีบ้านห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งแต่ 9 กิโลเมตรขึ้นไป ได้ศึกษาต่อร้อยละ 96.80 ส่วนนักเรียนที่มีบ้านพักอยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 0-3 กิโลเมตร

ได้ศึกษาต่อเพียงร้อยละ 34.10 แสดงให้เห็นว่าระยะห่างมากกว่า อาจมีความสะดวกในการเดินทางดีกว่า ในขณะที่ระยะใกล้แต่ไม่สะดวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกิดจากเส้นทางคมนาคมหรือรถประจำทางก็ได้

9. ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ, กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและกลุ่มทักษะ ตามลำดับ โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละกลุ่มวิชา กับโอกาสศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่ต่างมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแต่ละวิชามีความสำคัญเท่า ๆ กัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยพบว่า โอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา นั้น ขึ้นอยู่กับสภาพด้านสังคมของครอบครัว สภาพทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสำคัญ และรองลงมา ก็เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ จึงขอเสนอแนะผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของชาติ ที่มีความมุ่งหวังให้เยาวชนของชาติส่วนใหญ่ ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะภาคที่มีการศึกษาต่ำ แทนที่จะใช้วิธีการบังคับ เพราะเมื่อครอบครัวไม่พร้อมการบังคับก็คงไม่ได้ผล และจะเกิดผลเสียต่อระบบการศึกษาทั่วไป ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. เนื่องจากเยาวชนในช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่ออนาคตของชาติ รัฐบาลควรให้การศึกษาค่าต่อเนื่อง และให้การดูแลโดยถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเอง ควรจัดที่เรียน, อุปกรณ์การศึกษา, และมีสวัสดิการด้านอาหารกลางวันให้ด้วย เพราะว่าจะได้ตัดปัญหาด้านความไม่พอเพียงด้านรายได้ของบิดามารดา ในอันที่จะส่งเสียเด็กของตนให้ศึกษาต่อได้
2. รัฐบาลควร ร่วมมือกันส่งเสริมด้านอาชีพแก่ประชาชน โดยเฉพาะถิ่นที่ทุรกันดาร ประชาชนมีรายได้ต่ำ ให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่ม และมีสภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น หรือรัฐบาลหาทางสร้างงานในชนบทเพื่อให้ประชาชนมีงานทำ เพราะจะได้ลดปัญหาต่อการไม่มีงานทำ โดยเฉพาะมารดา ควรมีรายได้เพิ่มให้กับครอบครัว เมื่อครอบครัวมีรายได้เพิ่ม และพอเพียงที่จะส่งเสริมให้เด็กศึกษาต่อได้
3. ถึงแม้ว่าครอบครัวที่มีความสามารถที่จะส่งเสียให้เด็กศึกษาต่ออยู่แล้ว แต่ความสามารถอาจไม่ถึงถึง คือบางครอบครัวที่มีเด็กหลายคน อาจจะทำให้ศึกษาต่อไม่ได้ทุกคน หรือให้ศึกษาต่อได้แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่บ้าง อันเป็นเหตุทำให้เด็กเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะถ้ารัฐบาลรับว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นหน้าที่ที่สำคัญ รัฐบาลต้องให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือไปทุก ๆ คน เพื่อช่วยให้เยาวชนกลุ่มนี้ ออกมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ
4. ปัญหาสำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ ปัญหาครอบครัวมีเด็กมาก โดยเฉพาะชนบทที่ประชาชนยากจน มักนิยมมีบุตรมาก จากการวิจัยพบว่า ครอบครัวเด็กที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา มีบุตรตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ทำให้เด็กไม่สามารถศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาได้ทุกคน จึงเสนอแนะให้รัฐบาลรณรงค์ ในการคุมกำเนิดหรือลดปริมาณประชากรลงมาอีก โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรมากอยู่แล้ว และมีฐานะยากจน รัฐบาลควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแล และ

แนะนำให้ครอบครัวคุมกำเนิด โดยอธิบายถึงปัญหา และอธิบายผลดีให้เข้าใจ เพื่อให้ครอบครัวเขามีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น และมีการศึกษาทุกคน

5. ด้านสถานภาพการสมรสของบิดามารดา รัฐบาลพยายามเพิ่มความมั่นคงในครอบครัวของประชาชน และให้เข้าไปช่วยเหลือครอบครัวที่มีความแตกแยกอยู่แล้ว ให้เด็กได้มีโอกาสในการศึกษา

6. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่การวิจัยพบว่ามีผลต่อการศึกษาต่อในระดับปานกลางนั้น ขอเสนอแนะว่า การสอบเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา นั้น ควรให้โอกาสแก่เด็กที่อยู่ตามชนบทที่ไม่ค่อยจะพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียนภาษาอังกฤษ ที่ถือว่าเป็นวิชาเลือก หากโรงเรียนไม่พร้อมที่จะสอบ เพราะขาดแคลนครูภาษาอังกฤษ จึงไม่ควรนำมาวัดเพื่อผลในการสอบเข้าศึกษาต่อ และพบว่าเด็กในเมืองมีโอกาสในการเรียนพิเศษทุก ๆ วิชา มีโอกาสเข้าใจลึกซึ้งในวิชาการมากกว่าเด็กที่ไม่มีโอกาสได้เรียน รัฐบาลควรให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่เด็กที่ไม่มีโอกาส

7. ให้โควตาแก่เด็กในชนบทที่เรียนดี มีความประพฤติดีได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา โดยไม่ต้องสอบเข้า ไม่ต้องสอบแข่งขันกับเด็กในเมืองที่มีโอกาสดีกว่า ส่วนโครงการที่มีอยู่แล้ว ก็ควรทำให้มากขึ้น เพราะเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

8. ให้การศึกษาแก่บิดามารดา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษานอกระบบ การศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อให้บิดามารดาเข้าใจ และเห็นคุณค่าต่อการศึกษา โดยกระจายข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาสู่ท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า โอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา ขึ้นอยู่กับสถานภาพด้านเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัวเป็นสำคัญ ประกอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย แต่การวิจัยไม่ได้มีโอกาสพบกับเด็กที่ไม่ได้ศึกษาต่อ เนื่องจากว่าเด็กที่จังหวัดนครราชสีมาที่ออกจากโรงเรียนแล้วมักไปหางานทำที่ในเมือง หรือเมืองหลวงเป็นการยากที่จะพบตัวได้ จึงควรให้การวิจัยครั้งต่อไปได้มีโอกาสสัมภาษณ์ตัวเด็กเองโดยตรง และการวิจัยครั้งนี้มีจำกัดอยู่ เพียงตัวจังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่ใหญ่มาก เป็นจังหวัดสำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประชากรมากที่สุดใน

ส่วนภูมิภาค คือ เป็นที่ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร คือ มีประชากรรวมทั้งสิ้น 2,279,210 คน (รัตนารุจิรกุล 2531) ประกอบกับจังหวัดนครราชสีมามีการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมอย่างมาก ซึ่งมีความต้องการกำลังแรงงานที่มีทักษะที่จบระดับมัธยมศึกษาอย่างมาก แต่ระดับการศึกษาต่อชั้นมัศึกษามีเพียงร้อยละ 37.22 ซึ่งต่ำมาก เมื่อเทียบกับจังหวัดในภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะจังหวัดที่เล็กกว่า แต่ปัญหานี้มีทั่วไปกับการศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรจะทำการวิจัยกันทั้งหมด เพื่อจะได้เห็นภาพรวมให้รู้ผลได้เข้าใจปัญหาทั้งหมดได้เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย